

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ Й МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАХОДИ

ПАРТНЕРСТВО У СФЕРІ МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

(інформація про міжнародні та всеукраїнські наукові заходи
в закладах вищої освіти за квітень – травень 2024 року)

У сучасному мистецько-педагогічному просторі упродовж квітня – травня 2024 року відбулися важливі події, спрямовані на створення дискусійних платформ для обміну інноваційними ідеями щодо трансформаційних змін у підготовці сучасного вчителя, зокрема вчителя мистецьких дисциплін, утвердження кращих традицій мистецької освіти, імплементації європейського досвіду з урахуванням воєнних викликів. Заклади освіти різних регіонів провели низку конференцій, загальною місією яких є розвиток педагогічного партнерства у сфері мистецько-педагогічної освіти.

Так, 18 квітня 2024 року з ініціативи кафедри мистецької освіти Центральноукраїнського державного університету імені В. Винниченка відбулася знакова для мистецького, освітянського товариства подія – VI Міжнародна науково-практична онлайн-конференція **«Мистецький освітній простір у контексті реалізації сучасної парадигми освіти»**, яка стала інноваційною діалоговою платформою з обміну досвідом українських і зарубіжних учених.

Співорганізаторами заходу були Український державний університет ім. М. Драгоманова (далі – УДУ ім. М. Драгоманова), Київський університет імені Бориса Грінченка, Единбурзький університет (Шотландія), Лондонський університет мистецтв,

Лондонський королівський коледж і Департамент військових досліджень (KCL) (Англія), Університет Гданська та Університет Адама Міцкевича у Познані (Польща), Вільнюський університет прикладних наук (Литва), Європейський віртуальний університет (Австрія), Аріельський університет (Ізраїль) та ін.

Натхненницею і модераторкою заходу стала Алла Растригіна, професор кафедри мистецької освіти ЦДУ ім. В. Винниченка, доктор педагогічних наук, професор. Українські й зарубіжні вчені представили у своїх виступах актуалітети мистецької, педагогічної освіти, інноваційні мистецько-педагогічні практики, успішні проєкти в напрямі створення правдивого інформаційного простору про війну в Україні, про мистецтво у воєнний і повоєнний часи: Марина Гриньова, ректор Полтавського національного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка (далі – ПНПУ ім. В. Г. Короленка), доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України («Пріоритетність педагогічної освіти для сучасного розвитку українського суспільства»); Юлія Ніколаєвська, проректор з науково-педагогічної, творчої роботи та інноваційного розвитку, програмна директорка «Kharkiv Music Fest – 2024» Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського, доктор мистецтвознавства, професор («Слухати. Чути. Відчувати: світоглядна концепція воєнного часу»); Найджел Осборн, професор Единбурзького університету, доктор гуманітарних наук, доктор медицини, композитор, Кавалер ордена Британської імперії (Шотландія) («Музика, творче мистецтво та психотерапія в освіті»); Анжела Кеннеді (Angela Kennedy), доктор наук, клінічний психолог-консультант, провідний фахівець Британської Спілки дій після травми (Великобританія) («Розвиток травмоінформованих практик»); Мирослава Вовк, завідувач відділу змісту і технологій педагогічної освіти Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (далі – ШООД ім. Івана Зязюна НАПН України), доктор педагогічних наук, професор («Партнерство у педагогічній освіті в умовах цифровізації (досвід ШООД ім. Івана Зязюна НАПН України)»); Оксана Комаровська, завідувач лабораторії естетичного виховання та мистецької освіти Інституту проблем виховання НАПН України, доктор педагогічних наук, професор («Дискусійні

питання мистецької освіти крізь призму бачення сучасного педагога»); Олена Реброва, завідувач кафедри музичного мистецтва і хореографії ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, доктор педагогічних наук, професор («Культуротворчий контент підготовки майбутніх учителів мистецького профілю в локаціях Стандартів початкової і базової середньої освіти»); Вікторія Тушева, доктор педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди («Професійно-світоглядні пріоритети майбутнього педагога-музиканта») та ін. Переконані, що лише через спільний професійний діалог мають реалізовуватися інновації в мистецькій освіті, у професійній підготовці майбутніх учителів мистецького фаху, здійснюватися імплементація кращого зарубіжного досвіду, розвиватися традиції мистецьких осередків у закладах вищої освіти (<http://ipood.com.ua/novini/misteckiy-osvtny-prostr-u-kontekst-realzac-suchasno-paradigmi-osvti/>).

18–19 квітня 2024 року в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка відбувся Міжнародний кросмистецький конгрес **«Полікультурна багатовимірність – шлях до діалогу та розвитку»**. Щорічний науковий захід, організований факультетом педагогічної і мистецької освіти університету, об'єднав науковців і практиків Іспанії, Італії, Польщі, США, Угорщини та України (див. матеріали Конгресу 2022 року в збірнику наукових праць «Естетика і етика педагогічної дії» (випуск 25) за адресою: <https://aesthetichpedaction.pnpu.edu.ua/issue/view/15395>).

Наукові напрями конференції охоплювали широкий спектр мистецько-педагогічних проблем: мистецтво педагогічної дії вчителя початкової школи в полікультурному освітньому просторі; дошкільна освіта в соціокультурному вимірі України; арттерапевтичні технології, засоби та практики в інклюзивній освіті; мистецтво слова в мультикультурній комунікації; конвергентність формальної та неформальної освіти вчителів музичного мистецтва в закладах вищої педагогічної освіти; образотворче мистецтво в культурно-освітньому просторі України та зарубіжжя; теорія та практика хореографічної освіти в умовах кроскультурної взаємодії.

Учасників Конгресу вітали: ректор ПНПУ ім. В. Г. Короленка, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України Марина Гриньова; проректор з наукової роботи, доктор педагогічних наук, доктор теологічних наук, професор Василь Фазан; декан факультету педагогічної і мистецької освіти, доктор педагогічних наук, професор Наталія Сулаєва; проректор з наукової роботи та інноваційної діяльності КЗВО «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, доктор соціологічних наук, професор Наталія Гордієнко; доктор хабілітований, професор Вищої школи бізнесу – Національний Луїс-університет (Wyższa Szkoła Biznesu – National Louis-University (WSB-NLU)) в Новому Сончі, MBA Валерій Окуліч-Козарин (Польща).

Пленарне засідання конгресу було насичене актуальними доповідями, обміном практичним досвідом та ідеями на такі теми: «Exploring the intricacies of narrative structure in Sandra Cisneros “Americans”: a comprehensive analysis» («Дослідження тонкощів наративної структури в “Мериканцях” Сандри Сіснерос: комплексний аналіз»), Мірея Каналс-Ботінес (Mireia Canals-Botines), професорка Університету Вік (Universitat de Vic) – Центрального університету Каталонії (Іспанія); «How does Erasmus+mobility strengthen to polyculturalism» («Як Erasmus+мобільність зміцнюють полікультурність»), Валерія Арва (Valéria Árgva), доктор філософії, кафедра іноземних мов і літератури факультету початкової та дошкільної освіти Будапештського університету ім. Лоранда

Етваса (Угорщина); «The added value of immersive music labs in school design» («Цінність імерсивних музичних лабораторій у дизайні школи»), Естер Джамберіні (Ester Giamberini), Крістіан Дістефано (Christian Distefano), здобувачі докторської програми з освітніх наук і психології Флорентійського університету (Італія); «Співочі курси для українських родин як проєкт відродження традицій україноспіву в сучасних умовах», Руслана Лоцман, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри вокального виконавства факультету мистецтв ім. Анатолія Авдієвського УДУ ім. М. П. Драгоманова (м. Київ).

Продовжили виступи своїх колег науковці ПНПУ ім. В.Г. Короленка, яскраво репрезентуючи результати своїх досліджень і практичного досвіду: Лілія Зімакова, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти («Професійна підготовка майбутніх педагогів до соціальної адаптації дітей 5 – 7 років засобами сучасного мистецтва: практичний аспект»); Юлія Мохірева, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва, член Національної спілки художників України («Традиційний полтавський розпис у сучасному мистецько-освітньому просторі»); Лілія Пригода, доцент кафедри хореографії, заслужений працівник культури України («Актуальні аспекти викладання українського народно-сценічного танцю в закладах вищої освіти України»); Марія Полякова-Лагода, доктор філософії, асистент кафедри початкової освіти («Літературне краєзнавство як ціннісно-орієнтований компонент освітнього процесу»); Інна Баранець, доктор філософії, асистент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти («Використання методів арттерапії у корекції та розвитку дітей із порушеннями мовлення»).

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти, редактор іншомовних текстів збірника наукових праць «Естетика і етика педагогічної дії» Ольга Палеха здійснювала високопрофесійний англomовний супровід, що сприяв створенню комфортної атмосфери заходу.

Конгрес став символом плідної співпраці факультету педагогічної і мистецької освіти ПНПУ ім. В. Г. Короленка з вітчизняними та зарубіжними науково-дослідницькими, культурними, освітніми установами задля вдосконалення професійної

підготовки педагогів, митців і вчених, здатних до розвитку національної та світової культур, продуктивного діалогу й роботи в команді в полікультурному просторі оновленого світу (<http://pnpu.edu.ua/news/mizhнародnyj-krosmysteczkyj-kongres-polikultura-bagatovymirnist-shlyah-do-dialogu-ta-rozvytku.html>).

19–20 квітня 2024 року проведено важливий для сучасної мистецької освіти захід, спрямований на обмін кращими практиками підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін, на утвердження цінностей партнерства, україноцентризму в мистецькому, освітньому, науковому дискурсі, – I Міжнародна конференція **«Мистецтво та мистецька освіта в сучасному європейському соціокультурному просторі»**. Ініціатор заходу – кафедра теорії і методики навчання мистецьких дисциплін факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету.

Напрями роботи конференції: актуальні дискурси методики викладання мистецтв: традиції та європейська інтеграція; міжкультурна комунікація та популяризація національно-патріотичних цінностей в умовах формальної, неформальної та інформальної мистецької освіти; бренд та імідж сучасного викладача / учителя мистецтва: соціокультурні тенденції та виклики сучасності; відновлення творчістю: теорія і практика в умовах невизначеності; штучний інтелект та майбутнє мистецької освіти: теорія і практика.

Модератори заходу – Віра Бурназова, завідувачка кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін, кандидат педагогічних наук, доцент; Анетта Омельченко, кандидат педагогічних наук, доцент.

Від ШООД ім. Івана Зязюна НАПН України на пленарному засіданні виступили: Мирослава Вовк, завідувачка відділу змісту і технологій педагогічної освіти, доктор педагогічних наук, професор («Фольклоризм літератури як чинник формування культурної компетентності особистості»); Наталія Філіпчук, доктор педагогічних наук, провідний співробітник відділу змісту і технологій педагогічної освіти («Актуалітети музейної педагогіки в умовах війни: націєтворчий потенціал»).

Важливо відзначити, що захід згуртував відомих освітян, науковців, практиків із різних регіонів України, серед яких: Оксана Комаровська, завідувачка лабораторії естетичного виховання та мистецької освіти Інституту проблем виховання НАПН України, доктор педагогічних наук, професор («Українськість музичного мислення крізь призму історії: формуємо позитивний образ майбутньої України»); Сергій Горбенко, доктор педагогічних наук, професор кафедри хорового диригування та теорії і методики музичної освіти факультету мистецтв ім. Анатолія Авдієвського УДУ ім. М. Драгоманова («Гуманізація процесу навчання як пріоритетний напрям підготовки фахівця мистецької спеціальності»); Інна Терешко, декан факультету мистецтв Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини (далі – УДПУ ім. П. Тичини), кандидат педагогічних наук, доцент («Популяризація національно-патріотичних цінностей в освітньому процесі факультету мистецтв УДПУ ім. Павла Тичини»); Людмила Андросук, завідувачка кафедри хореографії Київського столичного університету ім. Б. Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент («Вектори співпраці з Бердянським державним педагогічним університетом»); Віктор Рубан, генеральний директор Ruban Production ІТР, співзасновник і представник БО МБФ «Імпульс. Трансформація. Платформа», аспірант Інституту проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України («Огляд провідних програм сучасного танцю Німеччини, Франції та Швеції у контексті парадигми підготовки авторів і

новаторів: ключові акценти») та ін. (<http://ipood.com.ua/novini/mistectvo-ta-mistecka-osvta-v-suchasnomu-vropeyskomu-socokulturnomu-prostor/>).

24–26 квітня 2024 року з ініціативи кафедри музики Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича (далі – ЧНУ ім. Ю. Федьковича) відбувався I Міжнародний симпозиум «**Мистецтво як культурно-освітній бренд: проблеми і пріоритети розвитку**», присвячений 70-річчю членства України в ЮНЕСКО. Ця важлива подія зібрала митців, науковців, викладачів, учителів із різних країн світу: Австралії, Ізраїлю, Молдови, Польщі, Румунії, США, України (Івано-Франківська, Києва, Кривого Рогу, Львова, Тернополя, Харкова, Чернівців та ін.).

Автор ідеї та модератор заходу – Ірина Бойчук, кандидат психологічних наук, доцент кафедри музики університету.

Привітали мистецький симпозиум ректор ЧНУ ім. Ю. Федьковича, професор Роман Петришин; начальник відділу ЮНЕСКО Міністерства закордонних справ України, виконавчий секретар Національної комісії України у справах ЮНЕСКО Артур Оганов; декан факультету педагогіки, психології та соціальної роботи, професор Тетяна Федірчик.

Пленарне засідання розпочалося з доповіді Георгія Філіпчука, доктора педагогічних наук, професора, академіка НАПН України, почесного доктора ЧНУ ім. Ю. Федьковича («Цінність культури: національний і європейський виміри»). Учасники симпозиуму

мали можливість послухати доповіді Тамари Марусик, проректора з науково-педагогічної роботи з питань навчально-виховного процесу ЧНУ ім. Ю. Федьковича, професора («Присутність ЮНЕСКО в Україні»); Гамми Скупінського, композитора, професора Бостонського університету («Міжкультурні впливи в контексті музичної комунікації»).

На пленарному засіданні виступили професори інститутів НАПН України: Мирослава Вовк, завідувачка відділу змісту і технологій педагогічної освіти ІПОД ім. Івана Зязюна («Цифровий кластер мистецько-педагогічного досвіду на засадах партнерства»); Оксана Комаровська, завідувачка лабораторії естетичного виховання і мистецької освіти Інституту проблем виховання («Україноцентризм навчання мистецтва як життєва потреба українців»).

Симпозіум тривав упродовж трьох днів, насправді це було свято музики і краси, професіоналізму і незламності духу. Учасники заходу мали можливість долучитися до найпрекраснішого в науці й мистецтві, доповіді доповнили мистецько-творчі проєкти, хорівий спів, показ оригінального дизайнерського одягу тощо. У межах заходу було представлено унікальні проєкти, ініційовані музикантами, виконавцями, викладачами:

Гамма Скупінський «Жовто-Блакитна Рапсодія». Керівник проєкту – Ірина Бойчук, кандидат психологічних наук, доцент кафедри музики факультету педагогіки, психології та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://www.youtube.com/watch?v=i6tZyY6OwcQ>);

«Колискова Мелодія України» як тренд незламних духом українців. Кіра Лескова, КЗЗСО «Хмельницький ліцей №17», стипендіат 2024 року Хмельницької міської ради, випускниця музичного відділу Хмельницької школи мистецтв, волонтерка (https://youtu.be/XhOnuJ9_ZA0?si=-i4T27GIJkUVuGUz);

«Відеобрендинг у контексті розвитку та популяризації мистецької освіти». Лілія Хмель, методист інформаційно-комунікаційних технологій Комунального закладу «Чернівецький обласний центр естетичного виховання “Юність Буковини”» (https://www.youtube.com/playlist?list=PLhRgfMiMEfR3QRvTs5_TsEIMQRZ4SBWFe);

«Світло перемаже темряву». Олександра Григорець та Аліна Романюк, студентки 4 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) ЧНУ ім. Юрія Федьковича. Керівник проекту – Ірина Боднарук, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музики факультету педагогіки, психології та соціальної роботи університету (<https://www.youtube.com/watch?v=4DBavidhyXg>) та ін. (<http://ipood.com.ua/novini/-mjnarodniy-simpozum-mistectvo-yak-kulturno-osvtny-brend-problemi--proriteti-rozvitku,-prisvyacheniy-70-rchchyu-chlenstva-ukrani-v-yunesko/>).

У День вишиванки, 16 травня 2024 року в УДПУ ім. П. Тичини відбулася VII Міжнародна науково-практична конференція **«Естетичні засади розвитку педагогічної майстерності викладачів мистецьких дисциплін»**. Одним із співorganizatorів заходу традиційно був IPOOD ім. Івана Зязюна НАПН України.

Тематика заходу включала такі важливі аспекти: європейська практика формування педагогічної майстерності вчителів мистецьких дисциплін в умовах ступеневої освіти; теоретичні та методичні аспекти підготовки фахівців мистецьких дисциплін у вищій школі; новітні технології навчання дисциплін мистецького спрямування; естетичні засади виховання та розвитку творчо обдарованих дітей у мистецькій освіті; арттерапевтичні практики корекції психоемоційного стану постраждалих від військових дій.

Модератор пленарного засідання – Інна Терешко, декан факультету мистецтв УДПУ ім. П. Тичини, кандидат педагогічних наук, доцент.

Учасники заходу мали можливість ознайомитися з результатами дослідження українських науковців, успішними освітніми практиками підготовки майбутніх учителів: Георгій Філіпчук, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, перший заступник ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка, почесний доктор ІООД ім. Івана Зязюна НАПН України («Державність, ідентичність: культуроосвітній вимір»); Мирослава Вовк, завідувачка відділу змісту і технологій педагогічної освіти, доктор педагогічних наук, професор, член кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта ХХІ століття» ІООД ім. Івана Зязюна НАПН України («Зміст психолого-педагогічної підготовки майбутнього вчителя у закладах вищої освіти України: регулятиви і виклики»); Марина Юр, доктор мистецтвознавства, професор кафедри мистецтвознавства, старший науковий співробітник Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. М. Бойчука («Візуальне мистецтво як інтегративна складова мистецької освіти»); Людмила Кондрацька, доктор педагогічних наук, професор кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка («Естетична компетентність педагога метамодерністської доби: вихід із ризому»); Наталія Гатеж, кандидат педагогічних наук, асистент кафедри декоративно-прикладного та образо-

творчого мистецтва ЧНУ ім. Юрія Федьковича, член Спілки дизайнерів України («Особливості підготовки майбутніх фахівців на кафедрі декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва ЧНУ імені Юрія Федьковича»); Оксана Лебедева, завідувачка кафедри образотворчого мистецтва і методики навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі, кандидат педагогічних наук, доцент, заслужений майстер народної творчості України («Особливості практики студентів-магістрів спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) у позашкільному навчальному закладі в умовах війни»); Геннадій Гутгарц, керівник благодійної організації «Благодійний фонд “Добре серце Київ”», куратор першого міжнародного мультижанрового фестивалю мистецтв «Свобода вибору» («Проект “Мистецтво після майдану”»).

Відбулася презентація творчого доробку здобувачів і викладачів кафедри образотворчого мистецтва УДПУ ім. П. Тичини в Державному історико-архітектурному заповіднику «Стара Умань». 17 травня проведено майстер-класи: заслуженого працівника культури України, доцента, завідувача кафедри музикознавства та вокально-хорового мистецтва Василя Семенчука «Особливості створення фонограми»; доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, викладача кафедри хореографії та художньої культури, танцювально-рухового психотерапевта Анастасії Подгорінової «Підтримка майбутніх учителів мистецьких дисциплін під час війни засобами танцювально-рухових терапевтичних практик»; кандидата педагогічних наук, доцента кафедри образотворчого мистецтва, майстрині Олени Семенової «Створення плетеного браслету-оберегу для воїна ЗСУ».

За результатами проведення наукових заходів оприлюднюються матеріали, що дозволить імплементувати кращі інновації в педагогічній і дослідницькій діяльності вчених, викладачів і студентів закладів передвищої та вищої освіти, учителів мистецьких дисциплін закладів загальної середньої освіти.

Мирослава Вовк, Олена Лобач